

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

— A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” HIVATALOS KÖZLÖNYE —

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és oszűrtűkőn.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi elöljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDÓSNOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a káziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K. A nyílt-tér és hirdetések előre fizetendők.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

MÁRCIUS 15.

Irtá: NAGY GYÖRGY, országgyűlési képviselő.

Szabadságunk hófehér hajnalhasadásának hatvanadik évfordulóját ünnepeljük.

Hatvanszor nyílt azóta a kékszemű ibolya, annyiszor sirta el levelét a fehér őszi rózsza.

És Március Idusa még mindig a régi fényben ragyog. Abban a csodaszzerű fényben, mely nemcsak világít, hanem melegít is, sugároz. Meleget önt a szivbe, lelkesedést a lélekbe! Ünnepeljük!!

A hófehér hajnalhasadást vérpiros reggel követte volt. Vérré vált a virágok harmata. Madárdal helyett trombitaszó zendült. Tovavágtató szilaj harci paripák patkóinak csattogásában kitörő harag hangzott. Földreszállottak a szabadság egének haragos angyalai. Hősökké lettek. Hősökből félistenek. Álomnak is csodaszép. Álmodjunk...

Ünnepeljük...

Ilyen mult után fáj a szürke jelen! Térdeplő istenkáromlás a szenteskü: „Rabok tovább nem leszünk!” Elég volt már a szóból! Elég a térdeplésből! Talpra kell állani! Dobbantani olyant, hogy még a föld is megrendüljön!

Ilyen dobbantáshoz acélos gerinc kell. Puha, félénk bábok gyáván megremegnek, nagy siránkozással oltár mögé bujnak. De hogy is áldoznak!

Roszbabb a labancnál, hitványabb osztráknál, ki lemondást tanít, türelmet dicsőít. Csupa türelemből soha fel nem épül a magyar szabadság százszor szent temploma. Erő, lelkesedés, akarat, elszántság az építő téglák. Vasnál keményebbek, gyöngynél becsesebbek. Ilyen téglát rakni csak a mult földjéből, az imával áldott, a vérrel öntözött szent rögből lehet.

Férfiak kellene ehhez a munkához. Kik tetőtől talpig igazán méltók a magyar nevezetre. Kik tudják, hogy a kés Lamberg szivében s a kötél Latour nyakán a közeledő szabadságnak előre küldött ajándéka volt.

A szabadság napján im harcot hirdetek!

Véres, diadalmas, vad, kegyetlen harcot! A mely méltóvá tesz március nagy napja megünneplésére!

Harcot hirdetek a gyáva lemondás, sáppadó csüggedés, kishitűség ellen. Mindenik lakája a szolgaságnak. Egy-egy katonája, kémje a császári önkénynek. Ilyen katonákat, kémeket, árulókat nem szabad kimélni. Irtani kell őket!

A mig mindig félünk, alkuszunk, csüggedünk, addig csak csufság, ha ünnepelni merjük Március Idusát!

Csak rajtunk áll, hogy szabadok legyünk!!

Csupán akarnunk kell, de határozottan, halálra elszántan, s nyilhatnak még egyszer vérpiros ibolyák, hófehér őszi rózsák ezeréves földünk legszebb virágai.

Áldott legyen, áldott az új Márciusnak minden katonája, a kinek véréből piros harmat csordul nyíló ibolyára!!

MÁRCIUS 15.

Az ébredő szabadság hajnalán
Te hoztad nekünk az első napot,
Mikor reményünk pusztuló során
Azt hittük már, hogy minden elhagyott.
Oh Március, legyen tied szívünk
Mélyen fakadt legszentebb érzetünk!

Tavaszi felé sóvárgó szárnyadon
Uj élet üdve indul szerteszed.
Rügyet fakaszt a száraz ágakon
S gyógyítja századoknak sok sebét.
Oh, mert bénítva volt a szó, a tett,
A gondolat bilincsben szenvedett.

Zsarnok hatalma ostort forgatott,
Igába hajtott népet, nemzetet.
Létünk a gyász, a sir hazája lett,
Mikincsiünk volt, mind rendre elveszett.
Kesergő nemzetemnek jajsjava
Teérted sirt, te árva szent haza!

És im, megő a dicső Tirtusz,
A nemzet lelke sir föl ajakán,
Kiált: „Rabok legyünk vagy szabadok?”
Keresztül jár e szót a hazán.
S az újkor hajnalával, hogy mi kell?
A nép tizenkét pontban döngi el...

S az ur, paraszt igaz testvér gyanánt
Együtt munkálva új mesdgyére száll:
Az üldözött igazság és a jog
Törvényeinkben védelmet talál.
Csodás erő varázsa röppen át,
Mindenki lelke szebb jövőbe lát.

Oh, szállj felénk, oh jöjj el szebb jövő,
A sok vihar és szenvedés után.
Áldás fakadjon szerte, mindenütt,
Ujjátérő nagy munkád nyomán.
Uj ezredévek biztató szava:
Mindent teérted, te szép s szent haza!

Fogjunk kezét tehát. Munkára fel!
A munka: élet; tespedés: halál.
Az összefont kis ágakból csodás
Erőnek lelke győzelemre szál.
S ujjátérő ezt a szép hazát
Rátesszük régi fényes csillagát!

Fülei Szántó Lajos.

A hatvanadik március.

Egy gyönggyel leszünk ismét gazdagabbak. Egy szemmel ismét erősebb a lánc, mellyel azt a márciusi szabadságot, mint a magyar faj sértetlen jogát magunkhoz kötöttük. Egy gyönggyel leszünk ismét gazdagabbak a testvériség s egyenlőség fokán.

Egy gyöngy, egy láncszem, mely az idők végtelenében a hatvanadik.

És most, hogy a mi márciusunk hatvanadszor nyílik, megújulnak bű és örömmel vegyes emlékeink. Sokszor megsiratott s mégis mindig szép emlékeink fűződnek március idusához.

Oh mennyi könnyet csalt ki bus meséje; oh mennyi lélek, szív sorvad bele és mennyi vérrrel szerzett dicsőséget jegyzett fel történelmünkben! Hány szülőt, arát keserítte meg és hány szent Golgotát megjárattott velünk? És mégis, mégis ki hitte volna, hogy ez az álomszerű tündérmese nekünk mindenünk?

Hogyis volt csak? emlékezzünk!

Volt egyszer egy párduebörös, kacagányos Árpád, ki vezére volt a hun apák szittya ivadékainak; a hol csak járt, mindenütt feje fölött magasan szállt egy madár. Hatalmas, nagy szárnyaival szelte a levegőt; minden szárnycsattanása újabb dicsőséget, újabb diadalt jelentett. Mikor aztán a Duna-Tisza mentére értek, a vezér letelepedett népével. A Turul madár pedig széles, nagy

körben ereszkedett alá a vezér sátrára. Megrázogatta fényes tollait s bele bámult a messzeségbe.

Azóta jóban-rosszban köztük élt. Ha ütközetre, harci riadóra szólott a kürt a Turul volt elől és a vesztett csatát megsiratta ő is.

Mikor a durva tatár csorda feldulta Árpádnak honát, vagy mikor az Ozmán sáskahadának terhét nyögte más fel századon át a magyar: együtt busult, együtt kesergett a Turul és a magyar.

Nagy bánatában a Turul elbolyongott szerteszéjjel. Talán vigasztalást keresett az erdők mélyén s a felhők között? Egyszer csak onnan a Lajtha mellől csuf, fekete felhő közelgett, mögötte szált a kétfejű sas, kaján szemekkel, prédára lesve.

Észre vette egymást a Turul és a Sas. Szilaj haraggal keringett a Turul; szárnya suhanása mint a fergeteg. A felhő mögül orvul csapott elő olykor olykor a Sas... A felhő lassankint eltakarta a napot. És szeszecsapott a Turul és a Sas. Kergették, tepték, vágták, merész ivekben üldözték egymást. Aztán kelet felől gyenge szél támadott, mely lassanként szétverte a felhőt. Kitisztult. S a Turul madár utolsó erejére kapva belevágott a Sas testébe és üzte... üzte... — tova a végtelenbe...

Lent a földön a honvéd, a mi első katonánk üzte az osztrákot. A tépett Turul s a rongyos honvéd világra szóló diadalt aratott vitézségével... Ime a mese, mely annyi valóságot váltott ki ezer éves életünkben.

A Turul és a honvéd hozta meg nekünk a legszebb tavaszt, a legszebb március: a szabadságot, egyenlőséget és testvériséget.

S ma, a mikor a hatvanadik márciuson rójuk le kegyeletünknek adóját, lehetetlen észre nem vennünk, hogy még nem vagyunk ott, a hová a Turul madár készült, amiért a honvéd küzdött...

Mára is maradt még valami annak az első márciusnak izzó lehelletéből, nemes lelkesedéséből... Ma is várunk egy újabb szabadságot s az idők történelmi folytonosságát látjuk az összehasonlításból.

1848-ban a szabadság eszméje töltötte el minden magyar szívet; ma pedig a 48-as eszméknek hódolunk. A különbség csak az, hogy akkor valamennyi magyart egygyé, hatalmasá tette a szabadság gondolata; ma pedig egy magát magyarnak nevezett csoport elvből (szabadalvból) nem veszi be a függetlenségi és 48-as eszméket.

E szabadalvnek némelyeknél a hiúság, másoknál a különködés, az anyagi érdek s tekintélyes részénél egyenesen a független magyar államszeme iránti ellenségeskedés a rugója.

A mai függetlenségi tábor éppen olyan körülmények között küzd, mint az első március idején a mi honvédek küzdöttek. Csakhogy a mit a mi zsinoros honvédekink karral, karddal, azt mi ma gazdasági önállóságunk egyetlen, de ellenségeinknek legveszedelmesebb fegyverével, a hazai ipar feltétlen támogatásával kell hogy visszanyerjük.

Igen, magunknak kell megteremtünk a hazai ipart, a gazdasági függetlenséget szívünkben, lelkünkben, minden gondolatunkban, teljes meggyőződéssel szilárd akarattal, fáradhatlan munkával.

Nekem úgy tetszik, mintha felsorolhatlan küzdelem, nyomor, szenvedés kötné össze ezt a hatvanadik március az elsővel. Mintha a lefolyt időknek méhében kellett volna élni ennek a mostani márciusnak, hogy az elsőhöz leghasonlóbb legyen.

És mintha ez a hatvanadik március azt parancsolná éppen a bámulatos hasonlóságánál fogva, hogy mindnyájunknak, honvédeknek, a független és 48-as eszmék katonáinak kell lennünk.

És legyünk is azok!

Használjunk fel minden alkalmat s tisztességes eszközt, hogy a kik még nem azok, azokká legyenek.

Győzzük meg őket szóval, kitarással, a függetlenségi eszmékbe vetett rendíthetetlen hittel és bizalommal.

Győzzük meg őket meggyőződéssüknek azzal az impozáns erejével, mely hitre kelti a hitelleneket is...

Győzzük meg őket szervezetségünkben, összetartásunkban, egyetértésünkben kifejezhető hatalmas erőnk készletartásával, mely ha megindul, mindent magával ragad, mint a rohanó ár.

Győzzük meg őket arról, hogy nincsen szebb a magyar márciusnál, melynek enyhe szellője rügyet, szívet bont, soha el nem hervadó virágot fakaszt és majd egyszer teljes önállóságunk gyümölcsét érleli a 48-as eszmék hatalmas fáján...

És ha mindezeket elértük, akkor lesz csak nekünk, nemzetünket boldogító, igazán virágzó márciusunk...

Koncz János.

ÉBREDJETEK!

Itt van, itt van, újra itt van
Az ébredés ünnepe,
Ölbe véve ide hozta
Márciusnak lágy szele;
Ünnepelj hát magyar népem,
Fényes legyen ünneped,
Fénye tüze járja által,
Gyujtsa lángra lelkedet!

Végy ünneplő öltözetet,
Tégy bokréta kalapot;
Énekeljed román, bércen
A „Hymnuszt” a „Szózatot”,
Mert e nap az ébredésnek,
Ujhodásnak ünnepe,
Létünknek és életünknek
Ez a nap lön kezdete.

Ezernyolczszáz-negyvennyolcig
A magyarnép rab vala
Hasztalanul süttött a nap,
Nem volt neki nappala;
Le volt kötve keze, lába,
Nyűgözve volt szelleme,
De nem hagyta ekkor sem el
A magyarok Istene.

Az ifjuság szózatára
A börtönnök zárait
Feltörte és leszaggatta
Rozsdamarta láncait;
A léleknek szárnyat adott,
Hogy repüljön ég felé,
A nemesség a jobbágyat
Kebelére ölelé!

Kard se csattant, vér se freccsent,
Oh ez ritka nap vala:
Összeolvadt két országnak
Szíve lelke, zászlaja.
Ugy simult a székely, magyar
Örömben egymáshoz,
Mint az ifju vőlegény a
Koszorúzott arához.

Egygyé lettünk, egyek vagyunk,
Összeforrva maradunk,
A kítűzött háromszínű
Zászló alatt haladunk;
Egyesülve tűzön-vízen,
A poklon is átmegyünk,
Nem tágitunk, míg teljesen
Szabadokká nem leszünk.

Mert nincsen még szabadságunk
Tetű alá helyezve,
Nincsenek még ellenségünk,
Hőhérszánk leverve;
Nem tudunk még manapság sem
Lélegzeni szabadon,
Fojtogatnak nyakunkon van
Egy démoni hatalom.

Ne álljunk meg a fél uton
Tovább-tovább előre!
Föl a bércere, föl a hegyre
A legmagasbb tetőre.
Ott legyen csak pihenésünk,
Ott legyen végállomás,
Rendezzünk ott egy ünnepet
Legyen ott az áldomás!

Előre hát föl mindnyájan!
Készüljünk a csatára,
Hágjunk minélhamarab az
Ellenségünk nyakára;
Mi kezdve volt negyvennyolcban
Hajtsuk végre, talpra hát!
Petőfiék munkájára
Tegyük föl a bokréta!

Ez a dicső fényes ünnep
Gyujtson tüzet mibeennünk,
Villanyozza, pezsgesse
Forralja fel a vérünk,
Hogy bámolja Európa,
Egész világ a magyart;
Mire képes mit vihet ki,
Ha egyetért, összetart.

József János.

KÜLÖNFELEK.

NE FÉLJ HAZÁM!

Irta: Dr Király Péter.

Szent buzgóság hatja át lelkem,
Nagy idők közeledtét sejtem.
A magyar nemzet koldus, szolgál,
Meg van rontva, ki van rabolva...
Nem tarthat ez már így sokáig
Nem szenvedhetünk így halálig.
Hatvanhetes magyar szabadság
Fundamentuma csupa gazság,
Mért nem pusztul hát... mire vár itt?
Halál a sorsa! Bécsben bármit
Ugatnak a kuttyák!

Magyarország függetlensége
Hányszor jutott már hitvány kézbe...?
De éljék meg bár aljasabban,
Ő feltámad, mert halhatatlan...
Ő feltámad, — kiontott vére
Igazságért kiált az égbe;
Meglakol mind a „beste lelke”
A ki a kezét ráemelte...
Ő élni fog ujult erőben,
Habár annál siketítőbben
Ugatnak a kuttyák!

Ne félj hazám! van még hű fiad
Ki semmitől vissza nem riad,
Igazad mellett milliók állnak
Mellőket szegzik a halálnak...
Ne félj hazám! dicső jövődet
Nem hagyjuk elrabolni tőled...
Függetlenség oltárszentség,
Megtalalmaz vékeresztség;
A ki gaz kezét reád fogja
Jaj annak... bármily acsarkodva
Ugatnak a kuttyák!

— Befeketés. Ugy lát-
szik nálunk válik csak be iga-
zán az ismert közmondás, hogy
a cél szentesíti az eszközt. A
most folyó áldatlan harcban,
mely az alispáni állás betöltése
körüli folyik, akadtak olyan ked-
ves jóakaróink, a kik azon kö-
rülményből kifolyólag, hogy mi
lapunkban **Dr Nagy György**
országgyűlési képviselőnek a szé-
kely ügyekben tartott képviselő-
házi beszédeit és cikkeiket köz-
érdekből leközzöljük, nost azt a
tökét kovácsolják saját céljaik
elérésére ellenünk, hogy mi az
ujjonnan megalakult disszidens
párt érdekeit szolgáljuk és tá-
mogatjuk. Ezzel szemben mi
határozottan hangsúlyozzuk, hogy
lapunk politikai iránya semmi-
ben sem változott. Mi ezután is a
függetlenségi s 48-as Kossuth-párt
elveit valljuk és követjük és va-

lameddig a koalíció nagynevű, puritán jellemű vezérférfiai a kormány élén állanak, tiszta és önzetlen hazafiságuk sugalta intézkedéseikben bizalommal megnyugsunk. Tesszük ezt pedig nem hitvány anyagi érdekből, nem szervilizmusból, de azon meggyőződésből, hogy Kossuth apánk fia és örökének letéteményese bizonyára érzi e szent örökségnek kötelező erejét.

Mindez nem gátol meg bennünket abban, hogy Dr Nagy Györgynek, lapunk kitűnő munkatársának a székelység érdekeit lelkesen szolgáló cikkeit ezentul is lapunkban közöljük. Mi tudjuk, honnan fú a szél és ha most ennek bővebb fejtegetésébe nem bocsátkozunk, csak azért tesszük, mert a mai szent ünnep összhangját megzavarni szentségtörésnek tartanók.

Rp. Keserű labdacok a Bömölde részére.

Sign: Hetenként egy adag.

E szent napon ne zavarja
Ünnepünket harci zaj.
Ne legyen közöttünk viszály,
Semmi harag, semmi baj.

Egyesítse lelkeinket
A multnak szép emléke,
Kegeletünk parancsolja.
Ünnep legyen, szent béke.

Vajha ez az ünnep soká,
Örökké tartana,
Vajha már magyart — a magyar
Többé sohse hántana. . .

A korcsmáros is lelkesül,
Velünk együtt ünnepel,
Nem bánja ha nincs is haszna,
Csak a harag üljön el;
Később majd kárpótlást nyer. . .

Dr Veritás.

— **Üdvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága**, e hó 11-én tartotta ülését Ugron Ákos főispán elnöke mellett, ki miután az egybegyűlteket üdvözölte, az ülést megnyitotta. Dr Paál Árpád alispánhelyettes terjesztette elő ezután jelentését, melyszerint iktatóra érkezett 741 ügydarab elintéztetett 509, hátrálékban maradt 231. Utlevél kiadott 118. A személyi változásokról is beszámolt, melyek időközben történtek; a főispán febr. 8-án Dr Paál Árpádot főjegyzőhelyettesnek kinevezte; február 19-én pedig a közigazgatási bíróság megsemmisítő ítélete alapján dr Damokos Andor alispán átadta hivatalát és a vármegye pecsétjét. A jelentéshez Ugron Zoltán szólalt fel, kifogásolván, hogy két községben sátoros cigányoknak hosszabb időre települési engedélyeket adtak. Elhatározatott, hogy ennek meggátolására a szükséges lépések megtételnek. Dr Várlentsik Ferenc aziránt szólal fel, hogy a zálogkölcson intézetben elhelyezett árwapénzek csak 4 százalékos kamatoznak, holott a kamatoknak 5 százalékos kellene kitenni, a mi a közalapoknak kárára van; utánna járt a dolognak és azt a megnyugtató választ kapta, hogy itt csak tévedésről van szó, mindemellett szükségesnek tartja, hogy alispánhelyettes az összes betéti könyveket vizsgálja át alaposan és erről a jövő ülésnek tegyen jelentést; mely indítványa el is fogadtatott.

Elnöklő főispán indítványára az országos tanító nyugdíjbizottságba tagokul Sándor Mózes és dr Kovácsy Albert választották meg. Barabás András árvaszéki elnök jelentése tudomásul vétetett. Tiszti főorvos távollétében dr Ráczkóvi Soma terjeszti be a jelentését, melyszerint február havában a közegészségügy kedvezőtlen volt. Bejelentett 188 eset; a mult óról maradottakkal összesen 366 beteg volt; meggyógyult

253, meghalt 41, gyógykezelés alatt maradt 72. A vármegyei kórházban ápolatott 266, meggyógyult 110, javult 12 gyógyulatlant kiment 3, meghalt 6, ápolás alatt marad 135. A kórházban ápoltak közül hasihagyományban szenvedett 16, meggyógyult 5, ápolás alatt maradt 11. A városban még mindig 12 hasihagyományban szenvedő beteg gyógykezelés alatt.

Kuliszeky Ernő kir. tanfelügyelő jelentéséhez gróf Mikes János és Vajda Ferenc szólaltak fel a tanórárendek megváltoztatása miatt, mely a vallásoktatást nagyon megnehezíti. Ugron Zoltán és Soó Gáspár felszólalásai után a tanfelügyelő jelentése tudomásul vétetett.

Stratzinger Emil kir. tanácsos pénzügyigazgató, valamint a kir. ügyész jelentése tudomásul vétettek. Szobotka Rezső kir. főmérnök jelentése szerint a közutak állapota a hirtelen hóolvadások dacára is kielégítő és a forgalom sem akad meg Ugron Zoltán felszólalása után a jelentés tudomásul vétetett. Zonda József, főállatorvos jelentése szerint az állategészségügy általában kielégítő; Etéden a rühkór két tulajdonos 6 lován ütött ki, de nagyobb bajok nem keletkeztek. Ugron Zoltán szólalt fel ismét a méhüvelnyhurut terjedésének meggátolása ügyében, de Zonda József megnyugtató válasza után a jelentést tudomásul vették. Következett Dániel Lajos közg. előadó jelentése, melyből kiemelendő a takarmányhiány jelentkezése, tudomásul vétetett. Dr Keith Ferenc jelentését, melyet kiváló szakértelemmel és nagy tudással adott elő, általános helyesléssel tudomásul vették. Szabó Endre és dr Majtényi Miklós jelentéseit, valamint a kir. tanfelügyelő, kir. mérnök és kir. pénzügyigazgató néhány betérjesztett ügyét szintén tudomásul vették. A tárgysorozat kimerülve, elnök az ülést berekesztette.

— **Eljegyzés.** Novák János eljegyezte Pap Erzsike kisasszonyt Székelyudvarhelyen. Tartós boldogságot kívánunk a szép frigyhez.

— **A székeludvarhelyi állami iskola telke.** A közoktatásügyi miniszter a tanfelügyelőhöz rendeletet küldött, melyben kijelenti, hogy az állami elemi iskola elhelyezésére eredetileg kijelölt Solymossy-féle telektömböt az utcai vonal aránylag csekély kiterjedése és hátsó résznek meredeken emelkedő volta miatt iskolai építésre alkalmasnak nem tartja. De nagy hátrányára esik ezen ingatlanak az a körülmény is, hogy oly épületek is volnának jelentékeny összeg mellett megvásárolandók, melyeknek értéke az állami iskola elhelyezésénél figyelembe nem jöhetne. Ugyanezen okból, mert a kiküldött közg. illetékes helyen szerzett értesülése szerint csak jelentékenyebb összegre tehető alapszervezési munkák végrehajtása után volna az állami iskola épülete az egészségügyi követelményeknek megfelelően biztosítható, nem fogadja el az állami iskola elhelyezésére a két szomszédos ingatlanal kiegészítendő Szabó fele telektömböt sem. Figyelembe kellett továbbá venni a két ingatlanról azon körülményt is, hogy az állami iskola szervezés értelmében az évi községi hozzájárulás és 5 százalékos iskolai adó terhére felvehető kölcsöntöke, tekintettel az építés és bebutorozásra fordítandó összegre, mely mintegy 165000 koronára tehető, egyik ingatlan megvásárolására sem nyújt kellő fedezetet. És épügy, amint nem kívánja a város által megajánlott évi hozzájárulás mérvének az emelését, nem helyezheti kilátásba azt sem, hogy tárcája részéről nyújtott kedvezményeket növelje. Nem is tartja azonban ezt másrészt szükségesnek sem, mert központi közegének jelentése szerint a Nagy-Küküllő jobb partja és a helyi érdekű vasút között a városnak tulajdonát képező oly terület áll rendelkezésre, melyből az állami elemi iskola számára szükséges, alkalmas telek kihasználható. A

rendelet alapján a tanfelügyelő a városi polgármestert felhívta, hogy az iskola számára 1600 négyszögöl kiterjedésű területet engedtesse át, egyben tudatta, hogy a tervrajzot és költségvetést a közoktatásügyi miniszterium fogja elkészíttetni.

— **Március 15-iki ünnepélyek.** A róm. kath. főgimnázium ifjusága a márciusi nagy napok emlékére 1908. évi március hó 15-én délelőtt 11 órakor az intézet nagytermében ünnepélyt rendez. — A református Kollegium Petőfi önképzőkörre 1908. évi március hó 15-én, délelőtt 11 órakor az intézet tornacsarnokában, kitűnő műsorral hazafias emlénnepélyt rendez. — A m. kir. állami főreáliskola Eötvös Önképzőkörre március hó 15-én délelőtt 10 órakor műsoros hazafias ünnepélyt rendez.

— **A Székely dalárda** ma, március 15-én a hatvanadik évforduló alkalmából a „Budapest” szálloda nagytermében este fél 8 órai kezdettel nemzeti ünnepélyt rendez a következő műsorral: 1. Himnusz, előadja a 200 tagból álló vegyeskar. 2. Alkalmi beszéd, tartja Solymossy Endre collegiumi tanár. 3. Tavasz elmúlt, előadja a férfikar. 4. Hatvan év előtt. Történeti képek a szabadságharcból. 3 szakaszban. Személyek: Kossuth Lajos Németh István, Petőfi Sándor Nemess Imre, Jókai Mór György György, Vasvári jogász Sulyok Kálmán, György székely György Viktor, Gergely Bodrogi Balázs, Gábor Áron Mészáros J., Mihók Besenyey, Eszter Flórián Margit, Anikó Bartos Teréz, Egy urnó Lázár Gabi, Bem apó Paróczai Máttyás, 1. genius Vladár Rózi, 2. genius Kovács Erzsike, 3. genius Bartos Erzsike. A darabban előforduló élőképek: 1. kép „1848. március 15.” 2. kép „Bem apó.” 3. kép „Kossuth Lajos.” 4. kép „Apostheosis.” 5. Szózat, előadja a 200 tagból álló vegyeskar.

— **A „Polgári önképző és segélyező egyesület”** márc. hó 17-én tartandó ez idényben utolsó fillérestélyét rendezik: Jakabos Róza, Jakabos Erzsike, Zderka Gyula, Fischer Ferenc és Szemerjai Károly. Közreműködnek: Zárbeszédet tart az együleti elnök; énekel ifj. Szemerjai Károlyné; Monologot ad elő Schaffert Annuska, szaval Boldizsár Juliska.

— **A tifusz,** ez a borzalmas betegség folyton szedi áldozatait városunkban. Nem válogat, előtte nincs osztálykülönbség; elviszi a polgárt, katonát, szegényt és gazdagot egyaránt. Csütörtökön délután Nagy Ignác gyergyóalfalusi születésű 82-ik ezred, 12-ik századbéli közbakát, a 25-ik életévében volt erőteljes ifjút kísérték szülői és testvérei, valamint bajtársai részvételével örök nyugalomra városunkban. Székely atyánkfianak legyen könnyű a hant a székelly anyaváros földjében.

— **Új színtársulatunk.** Mint bennünket értesítenek a szathmári színházat e hó 9-én csakugyan Hevess Béla nyerte el, a kinek évadja Szathmáron ugyan csak október hó 1-én kezdődik és így a tavaszi szezon még nálunk fogja tölteni. Helyére Krémer Sándor volt szathmári igazgató pályázik az I. erdélyrészi kerületre, a mi ránk nézve feltétlenül kedvező csere lenne, mert Krémer már évek óta a legkitűnőbb tagokból szervezett társulattal működik és már a saját jól fel fogott érdekében is igyekezni fog a kerület fokozott igényeinek megfelelni.

— **Egy 40 éves kaszinó.** A székellykereszturi kaszinó f. hó 8-án tartotta meg 40 ik évi rendes közgyűlést a tagok nagy érdeklődése mellett. Esemény számba vehető vidéki kis város, egy kultur társadalmi testületnek egy évtizedesfennállása is, de annál nagyobb elismerést és közfigyelmet érdemel meg az olyan társadalmi egyesület multja, mely hosszabb életében felülemelkedve állandóan a kicsinyes társadalmi felfogás és küzdve nem ritkán a tagok közönyén és részvértlenségén,

tapintatos körültekintés, hazafias felfogás és erkölestársadalmi szellem ápolásában folytatta 40 éves pályafutását. Ez egyesületnek belételeben elért eredmény mindenestre azoknak a vezető férfiaknak érdeme, akiket a közbizalom szerencsés megnyilvánulása állított időnként az egyesület élére, hogy bölcs és férfias magatartással irányítsák azt s vezessék előre a korszellem fejlődése útján. Ilyen érzelmeke vezették ez alkalommal is a tagokat a nagy számban való összegyűlésre, hogy eddigi érdemes elnökök Dr Lengyel Árpád lemondása folytán megüresedett vezető szék betöltésénél a jövő érdekében szerencsés és közmegegyezést előidéző választást töltsenek. Hála Isten ilyenek többen vannak, a választás nehéz volt. De az egyhangú közbizalom ezuttal Gálffy Kálmán főszolgabíró személyében összpontosult, kinek társadalmi érintkezése s barátságos kedves modora biztosíték lehet, hogy az egyesület jövő haladása, felvirágzása érdekében a választás szerencsés volt. Kívánjuk, hogy úgy legyen.

— **A Ferencrendiek** vezetése alatt álló r. k. elemi fiúiskola is nagyban készül a magyar szabadság üjjászületésének 60 éves évfordulójának üdvözlésére. A hódolatnak egy történelmi szindarabban adnak a kis honfiak kifejezést. A feltorlódt ünnepélyek miatt mi később tartjuk meg a miénket; annak idején a helybeli lapok fogják hozni a műsört és az ünnepély idejét.

— **Süköben is ünnepelnek.** Március 15-én a község nemzeti lobogó diszt ölt. Délelőtt a tanuló gyermek sereg és az ifjuság zászlók alatt s énekszóval ünnepélyes isten tiszteletra vonul, a perelyi pénzt pedig az agyagfalvi székelly emlékoszlop javára adják. Este — a télen több ízben tartott református egyházi összejövetelek méltó befejezésével — hazafias dalokkal, alkalmi beszéddel és szavalatokkal összekötött jótékony célu ünnepi előadás lesz. Kovács Gyula „Honszeretet” c. drámai költeményét adják elő. Végül tánc lesz.

— **Székellymuzsnán** f. évi február hó 29-én rendezett színelőadással kapcsolatos kettős táncestélyen bevétel volt 78:10 K, kiadás 60:23 K. Tiszta jövedelem 17:87 K. Köszönettel nyugtázza a rendezőség Máttyás Jánosné, Szathmáry Lajos 1—1 K, Jakab József 30 fillér, Dénes Lajos, Dénes Ferenc 20—20 f. felülfizetését.

— **A búkszádi üvegyárat** a napokban nyitották meg, nagy ünnepségek között. A reggeli 9 órai istentisztelet után a róm. kath. lelkész felszentelte a gyár összes helyiségeit. A tulajdonos Mikes gróft Bene József gyári intéző képviselte. Este tüzet gyújtottak a kemencékbe, és ezután kezdődött az estélyi ünnepség. Örömmel jelentik, hogy a gyár már két évre előre el van látva munkával, a külföldről is kapott már megrendeléseket és így biztos kilátás van rá, hogy szép virágzásnak fog örvendhetni.

— **A gyergyószentmiklósi Ipartestület** kiadott jelentéséből olvassuk, hogy már 17432 korona tiszta vagyona, saját könyvtára, saját helyisége és kaszinója van, pedig mindössze csak 152 tagot számlál. Azt hisszük nálunk ez a szám megkészeződne, ha valaki akadna, a ki ezt az életrevaló intézményt szilárd akarattal, nem lankadó erővel megkísérelné teremteni. De hát mi csak politizálunk, marakodunk, személyeskedünk, pedig ennél jobbat és szebbet is tanulhatnánk a gyergyószentmiklósiaktól.

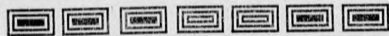
— **A rugonfalvi Olvasó és Önképzőkör** saját pénztára javára f. évi február hó 8-án műsoros táncvigalmat rendezett, mely ugy erkölcsi, mint anyagi lelkintetben jól sikerült. Bevétel 179 K 90 fill. Kiadás 66 K, 6 fill. tiszta jövedelem 104 K 84 f. Felülfizettek Paál Lajos 5 kor. Mé-

száros Dénes, Mester János és Bíró Dénes 2—2 kor. Nemes Dénes és Molnár Mihály 1 kor. 80 fill. Lengyel László 1 K 50 f. Baczó Lajos, Pap Lina, Kibédi István, Bálint Dániel és Jakab István 1—1 K, Kolcsár István, Kovács István, Pap Domokos, Id. Szöke Károly és Szabó Mózes 80—80 f. Szöke László 60 f. Ifj. Szöke Károly, Gálffy Ferenc, Péterfy Miklós, Horváth József, Vild József, Bedő Iván, Dénes János és Bíró Sándor 50—50 f. Gyöngyössi Áron és Szöke József 40—40 f. Bokor Károly 30 f. Agoston István és Csont Lázár 10—10 fillér Fogadják e helyen is a rendezőség hálás köszönetét.

— Nincs többé halotti tor — Székelyszentkirályon. Nagy szó ez t. közönség, kedves székely testvérek! Székelyszentkirály községben Tamás István plebános teljes hitközségi gyűlést hívott egybe, a melyen mindenki résztvett a községből. Egyértelműleg kimondták és nagy fogadást tettek, hogy ezentúl halotti tor a községben nem lesz. Aki ezt a fogadást megszegi, közönséges gazembernek tekintik és azzal a községbeli lakosok szöke sem állanak. Midőn ezt a helyes, gazdasági és erkölcsi szempontból is üdvös példát leszögezzük, gratulálunk a derék plebánosnak székelymentési akciójához!

— Mintaméhes A földmivelségi miniszter Székelyszentkirályi gazdasági körének egy mintaméhes építése és berendezésére 600 korona államsegélyt utalványozott. Az építést jövő héten megkezdik.

Kiadja: Betegh Pál újságkiadó intézete.

BÉLYEGZŐK

megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legpontosabban szállítatnak Betegh Pál könyv-, papír-, iró-, rajz- és zenemű kereskedéséből Székelyudvarhelyt.

Eladó háztelkek.

A szombatfalvi vámmal szemben, közvetlenül az aszfalt mellett 200-400 nsz.-öl területű háztelkek eladók. Részletes felvilágosítást ad Dr. Szölösi Ödön, ügyvéd.

Legfinomabb kék Erdészkréta

nedves és száraz fára, bőrre, vászonra, papírra stb. való íráshoz 5 kilogrammos ládában és tucatonként is a legolcsóbb árt

Betegh Pál

könyvkereskedésében, papír és írószerek gyári raktárában Székelyudvarhelyt kapható.

Vidéki megrendeléseket a beérkezés napján elintézi.

Hazai kitűnő minőség!

Faeladás!

A székelyszombori ev. egyházhoz 132 darab 4000 koronára becsült elsőrendű műfát ad el árverés útján március 25-ikén délután. A presbyterium.

Szám 849—1908. tkvi

Hirdetmény.

Nagygalambfalva község telekkönyvi birtokszabályozás következtében átalakították és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886 évi XXIX. t. c. az 1889: 38. és az 1891: 16 t. c. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892 évi 29. t. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott.

Ez azzal a felhívással tétetik közre:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. t. c. 15. és 17. §-ai alapján ide értve a §-oknak az 1889. évi 38. t. c. 5. és 6. §-okban és az 1891. évi 16. t. c. 15. §-a pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889 évi 38. t. c. 7 §-a, és az 1891. évi 16. t. c. 15. §. b. pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi 29. t. c. 22. §-a alapján történt törlések ervenytelenségét kimutathatják e végből törlési keresetüket hat hónap alatt vagyis 1908. szeptember hó 10. napjáig bezarólag alólirt telekkönyvi hatóság-hoz nyújtásuk be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset, annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. t. c. 16. és 18 §-ainak esetében, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. évi 38. t. c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjoga ut bez zese elleneben ellentmondással élni kívánnak. írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt vagyis 1908. évi szeptember hó 10. napjáig bezarólag a tkvi hatósághoz nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3. hogy mindazok, a kik tkvi. átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t. c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban serte vélik, ideértve azokat is, a kik tulajdonjog arányainak az 1889. évi 38. t. c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e ekintetben felszólalásukat tartalmazó kérényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1908. szeptember hó 10. napjáig bezarólag nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság.

Székelykeresztur, 1908. évi március hó 2-án.

CSERESNYÉS SÁNDOR, kir. járásbíró.

Könyvkötő tanulóknak felvesz egy jóraváló fiút azonnal Betegh Pál könyvkötő-intézetébe Székelyudvarhelyt.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Lóárverés.

A miniszteri kirendeltség tulajdonát képező 3 darab kivágott ménlő, f. hó 23-án az országos állatvásár napján a vásártéren a tűzoltótorony előtt reggel 9 órakor a helybeli rendőrkapitányság jelenlétében el fog árvereztetni. Egyik 155 centim. magas szürke, másik 159 cm. magas sötétsárga, harmadik 152 cm. magas sötétpej, a lovak kocsiiban tartak, szelidek. Bérkocsisoknak a beszerzésük ajánlható.

Sz.-udvarhely, 1908. márc 14.

Dorner, kir. int.

Eladó ház!

A Szent Imre-utca 44. sz. alatt egy földszinti 2 külön bejáratu szoba és pince, az emeleten 3 nagy szoba, konyha, előszobából álló lakás, továbbá külön udvaron egy 3 szoba és konyhából álló lakás együttesen eladó. Értekezhetni Gyerkes Mihály, íg-tanító, megbízottal.

Szám. 11702—1907 tkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajthatónak Zárug László végrehajtást szenvedő elleni 328 K. 80 f. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén lévő és a parajdi 979 sz. tkvben foglalt a 1 redsz. 74 hrsz ingatlanból ifj. Zárug László és kiskoru Zárug Józsefet illető 1344 K. becsült jutalék ezennel megállapított.

Képes levelezőlapok, finom hazai levélpapírosok dobozokban és doboz nélkül nagy választékban kaphatók. **BETEGH PÁL** könyv-, zenemű- és papírkereskedésben Székelyudvarhelyt. **Névjegyek** izléses kivitelben készíttetnek.

pitott kikialtási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1908 évi március hó 25 ik napján d. e. 10 órakor Parajd községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is elfog adatni. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékat készpénzben vagy óvadékképes értékpépirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Székelyudvarhely, 1907 nov. 28.

GRAFFIUSZ,

kir. törvényszéki egyesbíró.

„Eredeti Singer“ varrógépek

a legkisebbtől a legnagyobbig, szabott ár mellett, készpénz vagy részletfizetésre, e megyében kizárólag csak Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 1. sz. alatt levő „Eredeti Singer“ cég raktárában rendelhetők meg, hol a részletfizetések is teljesítendők. Tehát sem kereskedők, sem más ügyönkök valódi Singer féle varrógépeket nem árusíthatnak.

A varrógépek bármikor vételközleltetés nélkül is kipróbálhatók.

Folyó évi április havában ingyenes műhímzési tanfolyamot rendezek, a melyre már most felhívom a közönségünk figyelmét. A tanfolyamra jelentkezéseket elfogadok.

Kiváló tisztelettel:

Bokor András,

az „Eredeti Singer“ cég megbízottja.

Eladó sirkő és szódavizgép!

Egy igen csinos fehér márványsirkő,

mely Székelyudvarhelyt, a róm kath temetőben, a Karácsony család sirkertjénél megtekinthető, igen jutányos árban eladó. — Ugyszintén egy teljesen jó állapotban levő — még használatlan —

SZÓDAVIZ

gyártásához szükséges gép, felszereléssel együtt eladó. Bővebb értesítést ad Karácsony János, Parajdon.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszor, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult. **Köszvénynek, oszúdnál és meghűléseknél, bedörzsölésével, sölésképpen használva.**

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevasárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. **Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany országhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.** Mindennapi szétküldés.

Új kocsik

szekerek,

gazdasági felszerelések, ekék, eketaligák kaphatók s mindenféle más megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. Lakatos Mihály kovácsmester Székelyudvarhelyt, báró Orbán Balázs utca 7. sz. alatt. Készítményeimért teljes felelősséget vállalok.